

Svěřený a vlastní majetek příspěvkových organizací

Příspěvková organizace je coby specifický samostatný typ právnické osoby zřizována obcí, krajem nebo státem, aby naplňovala účel stanovený ve zřizovací listině. Jde sice o samostatnou právnickou osobu, ale zároveň je v mnohých aspektech zákonem sešněrována. Hospodaří s dvoji „kategorií“ majetku – s majetkem získaným vlastní činností a s majetkem svého zřizovatele, který je organizaci svěřený. Příspěvková organizace je v obou případech v nakládání s takovým majetkem omezená součinností a vůlí zřizovatele, který schvaluje její rozpočet, povoluje prodej majetku, plánuje způsob naložení s případnými výnosy nebo může například příspěvkové organizaci uložit povinnost odvodu peněžních prostředků do svého rozpočtu.

■ **Text: JUDr. Libor Vašíček
a Mgr. David Flutka,**
Legal Partners, advokátní kancelář

➤ 1. Svěřený majetek příspěvkové organizace

Narozdíl od jiných právnických osob postarád příspěvková organizace jasné majetkové oddělení od svého zřizovatele. Majetek je jí přitom svěřován primárně na počátku činnosti, při zřízení. Svěřený majetek je tak určitým startovacím balíčkem, se kterým má příspěvková organizace za úkol hospodařit v souladu s účelem, ke kterému byla zřízena, a v mezích oprávnění uděleného zřizovací listinou. Svěřený majetek se zapisuje přímo do zřizovací listiny, případní smluvní partneri si tak kdykoli mohou ověřit, zda je předmětem uzavírané smlouvy svěřený majetek, případně jaká majetková práva je v souvislosti s ním příspěvková organizace oprávněná vykonávat.

Zvláštní úpravu stanoví zákon i pro případ, že se svěřený majetek zřizovatele stane pro organizaci nepotřebným. Organizace musí zřizovateli nabídnout majetek bezúplatně a až v případě, že zřizovatel nabídku nepřijme, může příspěvková organizace nabídnout majetek třetí osobě, a to za předpokladu písemného souhlasu zřizovatele. Ten může také určit, jakým způsobem bude případný převod vlastnictví probíhat. Písemný souhlas se vyžaduje také v případě půjčky či pronájmu svěřeného majetku.

➤ 2. Vlastní majetek a nakládání s ním

Příspěvková organizace může vlastnit pouze majetek potřebný k naplňování účelu, pro který byla zřízena. Nabýt majetek pak může v souladu s ustanovením § 27 odst. 7 písm. a) – c) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních

rozpočtů, a to „i) bezúplatným převodem od svého zřizovatele; ii) darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele; iii) děděním, za předpokladu, že (jí) byl udělen předchozí písemný souhlas zřizovatele.“ Zřizovatel přitom může rozhodnout i o přípustnosti jiného způsobu nabytí. Právě vůle zřizovatele (ať již vyjádřená v konkrétním případě, nebo ustanovením ve zřizovací listině) je tedy zásadní prakticky při jakémkoli nakládání s vlastním majetkem příspěvkové organizace.

Rozsah veškerých majetkových práv organizace vůči vlastnímu majetku, tedy právo majetek užívat, zcizit, prodat, nebo případně zničit, musí přímo vyplývat ze zřizovací listiny. To samé platí i pro případné jiné dispozice s vlastním majetkem, ať už v podobě zatížení věcí, nebo zastavení věcí. Zřizovatel také pomocí zřizovací listiny může určit, kdy bude nakládání s majetkem příspěvkové organizace podmíněno jeho souhlasem a kdy nikoli.

➤ 3. Překročení oprávnění

V případě, že příspěvková organizace svá oprávnění daná zákonem a zřizovací listinou překročí, bude právní jednání, jímž tak učinila, absolutně neplatné. Za případnou škodu způsobenou takovým jednáním by obecně odpovídala osoba, která neoprávněně jednala jménem organizace, ať už by to byl zaměstnanec, nebo ředitel příspěvkové organizace. Do úvahy přitom přichází jak odpovědnost pracovněprávní, občanskoprávní, tak případně i rovina trestní. Zatímco pracovněprávní odpovědnost je v případě nedbalosti omezena na čtyřnásobek průměrného měsíčního výdělku, obecná občanskoprávní odpovědnost dle občanského zákoníku je neomezená. V krajním případě by šlo hovořit o trestněprávní odpovědnosti, která vystupuje jako mimořádný prostředek ochrany veřejných

zájmů, a to například z titulu porušení povinností při správě cizího majetku (a to jak úmyslného, tak z nedbalosti) dle trestního zákoníku.

➤ 4. Příspěvková organizace a exekuce

Zajímavý teoretický problém přináší situace, kdy je příspěvková organizace dlužníkem a je proti ní dokonce vedeno exekučního řízení. Je v takovém řízení vůbec zřizovatelem svěřený majetek postižitelný? Tato překerní situace byla řešena již Ústavním soudem (v usnesení ze dne 2. 11. 2005 IV. ÚS 455/05). Ten vyjádřil názor, že pouhá skutečnost, že určitý majetek je ve vlastnictví zřizovatele (třetí osoby), neznámá, že se věřitel nemůže uspokojit z takového majetku v případě, kdy je exekuce vedena proti příspěvkové organizaci. Klíčový zde byl značný rozsah oprávnění (zastavit, zatížit, a dokonce i zcizit), kterým příspěvková organizace podle zřizovací listiny mohla disponovat se svěřeným majetkem.

INZERCE

Výběr z obsahu 3. (červnového) čísla časopisu Fórum sociální politiky

Recenzované články

Prodlužující se pracovní dráhy, digitalizace, propouštění a gender v peněžnictví
Alena Křížková

Mikroekonomická kvantifikace výhodnosti českého důchodového systému
Jiří Vopátek

Alternativy určování výše plateb pojistného za státní pojištění
Daniel Mechl

Diskuse

Konvivialita a konvivialismus
Jiří Silný

Knihy, které nezestárlý

Jan Keller připomíná knihu Roberta Castela „Les métamorphoses de la question sociale“

Recenze

Recenze knihy „The New World of Work – Challenges and Opportunities for Social Partners and Labour Institutions“
Jan Mertl

Recenze publikace „Listina v kontextu společenských změn“
Vladimír Barák